

Terminale zorg wordt steeds vaker in een hospice verleend, en daarom organiseren we sinds 2015 jaarlijks een congres specifiek voor hospicezorg. Tijdens het 3^e Nationale Congres voor Hospicezorg op vrijdag 6 oktober 2017 gaan we in op allerlei aspecten waar je als verpleegkundige, verzorgende of vrijwilliger mee te maken krijgt in de zorg voor terminale patiënten. De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Hospicezorg anno 2017
- De waarde en betekenis van en samenwerken met vrijwilligers
- Hoop
- Omgaan met angst en depressie
- Intimiteit
- Gebruik van humor
- Palliatieve sedatie
- Communiceren met mensen met een migratieachtergrond
- Dementie
- Omgaan met familie

Programma

09.30 uur	Ontvangst
10.00 uur	Opening. Dagvoorzitter Marcellino Bogers
10.10 uur	Hospicezorg 2017 <i>Prof.dr. Saskia Teunissen, hoogleraar Hospicezorg, UMC Utrecht en directeur van Academisch Hospice Demeter</i>
10.30 uur	De essentie, waarde en betekenis van vrijwilligers in de palliatieve zorg <i>Prof. dr. Anne Goossensen, hoogleraar Informele zorg & Zorgethiek en bijzonder hoogleraar Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg, Universiteit voor Humanistiek</i> Hoewel zonder vrijwilligers veel palliatieve zorgorganisaties niet kunnen bestaan is er weinig expliciete duiding van wat hun bijdrage goed of minder maakt. Deze lezing agendeert de essentie van vrijwilligersbijdragen en reflecteert op kwaliteitskaders die juist daar bij passen.
10.50 uur	Hoop in de laatste levensfase <i>Dr. Erik Olsman, universitair docent & onderzoeker Medische Ethiek (LUMC), postdoc onderzoeker Medische Ethiek (AMC) en geestelijk verzorger (hospice Bardo).</i> Moet hoop altijd realistisch zijn? Dat is één van de vragen die aan bod komen tijdens deze presentatie, waar verschillende perspectieven op hoop aan de orde komen.
11.15 uur	Uitreiking Noorderlichtprijs Stichting Als & Dan reikt jaarlijks de Noorderlicht Prijs uit, een prijs voor een inspirerend, laagdrempelig en eenvoudig uit te voeren initiatief in de palliatieve of terminale zorg. De prijs wordt uitgereikt door Rien Janssens, voorzitter van de Stichting Als & Dan.
11.30 uur	Pauze
12.00 uur	Parallelsessieronde 1
13.00 uur	Lunch met van 13.30 - 14.00 uur de pauzeworkshop 'Laatste gesprekken in een hospice' <i>Rob Bruntink, journalist met palliatieve zorg als specialisatie, hoofdredacteur van Pallium</i> Een ongeneeslijk zieke kan in een hospice worden opgenomen als een dokter inschat dat hij of zij nog drie maanden te leven heeft. Wat zijn belangrijke gespreksonderwerpen in die allerlaatste levensfase? Welke zinvolle vragen kunnen zorgverleners aan de bewoners stellen, of kunnen zij aanreiken aan de naasten van de bewoners?
14.15 uur	Parallelsessieronde 2
15.15 uur	Pauze
15.45 uur	Parallelsessieronde 3
16.45 uur	Borrel

Je kunt per ronde deelnemen aan een van de volgende parallelsessies:

Ronde 1

P.1.1. Omgaan met angst en depressie in de palliatieve fase

Voor verpleegkundigen en verzorgenden

Anneke van Bommel-Uittenhout, SCEN-arts, Hospice Bardo, Hoofddorp

Somberheid, angst en depressieve klachten zijn emoties die in de palliatieve fase erbij horen. Soms is het moeilijk te beoordelen of deze gevoelens de grenzen van somberheid en angst voorbij gaan. Is er dan sprake van een depressie of angststoornis? Herkennen van en omgaan met deze

problematiek is belangrijk voor de patiënt in de palliatieve fase.

P.1.2. Intimiteit in de palliatieve fase

Voor verpleegkundigen en verzorgenden

Egbert Kruijver, seksuoloog NVVS, Seksuologiepraktijk, Nieuwegein

Is er ruimte voor intimiteit in de palliatieve zorg? En voor seksualiteit? Welke signalen zenden bewoners en/of partners uit en hoe maak je die als hospice-medewerker bespreekbaar? Heb je als hospice een taak om wensen op

dit gebied mogelijk te maken? En waar liggen je persoonlijke grenzen bij huidhonger en behoefte aan affectieve aanraking? Kortom, ingrediënten genoeg voor een levendige discussie over de waarde en plaats van intimiteit in het licht van het naderend levenseinde.

P.1.3. Gebruik van humor in de palliatieve zorg Voor verpleegkundigen, verzorgenden en vrijwilligers

Marcellino Bogers, was verpleegkundige en cabaretier en is mede-eigenaar van Congressen MetZorg en auteur van "Humor als verpleegkundige interventie"

Lachen is gezond. De volkswijsheid zegt het al lang en ook in de wetenschap zijn de fysiologische effecten van de lach onderzocht én bewezen. Als copingstrategie biedt lachen talrijke kansen. Humor kan een wapen zijn tegen de droefheid en helpen om te ontsnappen aan neerslachtigheid. Tijdens deze sessie gaan we in op de werking, effecten en de mogelijkheden van gebruik van humor in de palliatieve fase.

Ronde 2

P.2.1. Hoop in de laatste levensfase Voor verpleegkundigen en verzorgenden

Etje Verhagen-Krikke, psycholoog en geestelijk verzorger, Praktijk de Beken, Zwolle

Ook in de palliatieve fase blijven mensen vaak hopen. Het gaat er niet om of die hoop realistisch is, maar veel meer om de betekenis ervan in het leven van de patiënt en de naasten. Het is belangrijk dat zorgverleners hier aandacht voor hebben, maar hoe doe je dat? In deze sessie zullen we kijken naar vragen over hoop, die het gesprek erover kunnen stimuleren, en er mee oefenen. En omdat we ons eigen instrument zijn zal ook wat we zelf hopen of waar we over wanhopen aan bod komen.

P.2.2. Palliatieve sedatie Voor verpleegkundigen en verzorgenden

Margot Verkuyl, specialist ouderengeneeskunde /kaderarts palliatieve zorg/docent hospice de Duinsche Hoeve, Surplus en Radboudumc

In hospices is over het algemeen veel ervaring met het toepassen van palliatieve sedatie. Toch blijkt het toepassen van sedatie in de praktijk niet altijd eenvoudig. In deze interactieve sessie gaan we aan de hand van (complexe) casuïstiek in op problemen en dilemma's rond palliatieve sedatie.

P.2.3. Samenwerking in een hospice Voor verpleegkundigen, verzorgenden en vrijwilligers

Praktische informatie

Organisatie

Dit congres wordt georganiseerd door Congressen MetZorg, www.congressenmetzorg.nl.

Voor wie

Het congres is bestemd voor alle verpleegkundigen, verzorgenden en vrijwilligers werkzaam in hospices.

Wanneer en waar

Het congres vindt plaats op vrijdag 6 oktober 2017 van 9.30-16.30 uur in ReeHorst, Ede. Congrescentrum ReeHorst ligt op vijf minuten loopafstand van NS-station Ede-Wageningen. Ook is er voldoende parkeergelegenheid (gratis).

Kosten

Verpleegkundigen en verzorgenden en overige betaalde krachten betalen tot 2 september 2017 € 195,- excl. btw en op en na 2 september € 220,- excl. btw. Vrijwilligers krijgen € 75,- euro korting op de toegangsprijs en betalen tot 2 september € 120,- excl. btw en op en na 2 september

Dorien Aarts, manager, Hospice de Duinsche Hoeve, Rosmalen

Professionals en vrijwilligers zijn twee grote groepen die samenwerken in het hospice. Vrijwilligers worden steeds belangrijker in de zorg aan mensen die stervende zijn. In deze sessie kijken we met elkaar naar welke ideeën, verwachtingen en oordelen we hebben over elkaar en wat die betekenen in de samenwerking.

Ronde 3

P.3.1. Culturele diversiteit en palliatieve zorg Voor verpleegkundigen en verzorgenden

Cor Hoffer, cultureel antropoloog en socioloog, zelfstandig trainer en onderzoeker, Cor Hoffer Advies en Training, Heiloo

Professionals in de palliatieve zorg krijgen steeds vaker te maken met patiënten, die een andere culturele achtergrond hebben dan zijzelf. Zij maken kennis met voor hen onbekende opvattingen over lijden en sterven. Met de deelnemers wordt besproken welke invloed cultuur en levensbeschouwing hebben op het denken en handelen van patiënten met een migrantenachtergrond en hun naasten. Tevens worden tips gegeven voor cultuursensitieve communicatie in de palliatieve zorg.

P.3.2. Laatste fase en dementie Voor verpleegkundigen en verzorgenden

Frans Hoozeveld, lector psychogeriatric, Haagse Hogeschool, Den Haag

Dementie is een progressieve en ongeneeslijke aandoening. Goede zorg voor mensen met dementie is derhalve palliatieve zorg: zorg die lijden zoekt te verminderen en kwaliteit van leven wil bevorderen. In deze sessie gaan we in op de wereld van mensen met dementie en hun behoeften. Hoe kunnen we kwaliteit van leven - ook in de laatste fase - bevorderen

P.3.3. Familie in de laatste dagen Voor verpleegkundigen, verzorgenden en vrijwilligers

Marinus van den Berg. Werkte tot 31 december 2015 in hospice Cadenza in Rotterdam en is met pensioen, maar is o.a. nog docent bij Leerhuizen Palliatieve Zorg, Erasmuszorgacademie in Rotterdam en is betrokken bij begeleidingen.

Rustig sterven in een klimaat van rust is niet zo vanzelfsprekend. Ook in de laatste dagen en uren kan er nog heel wat onrust zijn. Over de onrust in de familie en de betekenis daarvan, gaat de bijdrage van Marinus van den Berg.

€ 145,- excl. btw. De toegangsprijs is inclusief koffie/thee, een lunch, een afsluitende borrel, een congresmap en de hand-outs van de lezingen.

Aanmelden en annuleringsvoorwaarden

Je kunt je aanmelden tot 29 september 2017. Bij annulering wordt € 25,- excl. btw in rekening gebracht. Annuleren kan alleen schriftelijk. Op en na 29 september is annuleren niet meer mogelijk, wel kun je je toegangsbewijs overdragen aan een ander. Je toegangsbewijs krijg je uiterlijk vijf dagen van te voren toegestuurd. Meld je aan via www.congressenmetzorg.nl. Je ontvangt dan direct een bevestiging van aanmelding via de e-mail.

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd bij het Accreditatiebureau Kwaliteitsregister V&V en Register Zorgprofessionals voor 5 punten.

Informatie

Heb je vragen over het congres of over je aanmelding, neem dan contact op met Congressen MetZorg, 030-7512487 of info@congressenmetzorg.nl.